

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **Ing. M. L.**, bytom B., zastúpený Mgr. B. S., advokátom v B., proti odporcovi: **S. T., M.**, IČO: X., zastúpená JUDr. P. K., advokátom v P, **o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 7 Cpr 66/2003, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 23. apríla 2008, sp.zn. 4 Co 181/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 23. apríla 2008, sp.zn. 4 Co 181/2007 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 19. februára 2007 č.k. 7 Cpr 66/2003-159 určil, že výpoveď daná navrhovateľovi odporcom dňa 26.5.2003 je neplatná a pracovný pomer navrhovateľa s odporcom naďalej trvá. Odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi titulom náhrady mzdy sumu 27 693,-- Sk mesačne od 1.9.2003 do času, keď odporca umožní navrhovateľovi pokračovať v práci, zročnú mzdu za obdobie od 1.9.2003 do 19.2.2007 v sume 1 116 315,-- Sk do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, v časti o priznanie úroku z omeškania konanie zastavil a odporcovi uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu súdny poplatok 56 815,-- Sk do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že odporca porušil ustanovenie § 63 ods. 1 písm. b/, § 63 ods. 2, § 73 ods. 2 a § 74 ods. 1 Zákonníka práce, keď z jeho strany nebolo dodržané ponukové konanie, hoci mu táto povinnosť vyplýva zo zákona. Rozhodnutie ústredného riaditeľa č. X. zo dňa 30.5.2003, ktoré odporca vydal, neuvádza mená konkrétnych zamestnancov, ktorých pracovný pomer by mal byť v rámci hromadného prepúšťania

ukončený z dôvodu nadbytočnosti a zároveň sú v ňom uvedené nové pracovné pozície bez uvedenia konkrétnych mien osôb, ktoré by mali tieto nové miesta obsadiť. Napriek tomuto rozhodnutiu odporca navrhovateľovi v rámci ponukového konania žiadne nové miesto neponúkol, hoci mu to vyplývalo aj z Pracovného poriadku, ktorý sám vydal. Navrhovateľ spĺňal svojim vzdelaním aj dlhoročnou prácou u odporcu všetky podmienky na obsadenie niektorej z novovytvorených pozícií uvedených v rozhodnutí ústredného riaditeľa č. X.. Dospel preto k záveru, že odporca neprejednal s odborovou organizáciou zrušenie pracovných pozícií spôsobom a v rozsahu ako upravuje Zákonník práce v ustanovení § 74 ods. 1, ale toto považoval iba za formálne, keď nedodrжал ani jednomesačnú lehotu uvedenú v hmotnoprávnom predpise. Poukázal tiež na čl. 2 vetu druhú Základných zásad Zákonníka práce, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávnych vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi. Konanie odporcu v prípade navrhovateľa, ktorý u neho odpracoval 25 rokov, bolo podľa názoru súdu prvého stupňa v rozpore s dobrými mravmi, spočívajúce predovšetkým v spôsobe, akým mu bol znemožnený prístup na pracovisko, hoci pracovný pomer stále trval. V konaní odporcu celkom absentovala administratívna etika s následným porušením princípov personálnej práce zo strany zamestnávateľa. Z vykonaného dokazovania zistil, že navrhovateľ dňa 4.6.2003 odporcovi oznámil, že trvá na ďalšom zamestnávaní. Preto mu priznal náhradu mzdy vo výške jeho priemerného zárobku v rozhodujúcom období, ktorý činil 27 693,-- Sk brutto. Náhradu mzdy priznal navrhovateľovi za obdobie od 1.7.2003, kedy došlo k neplatnému skončeniu pracovného pomeru až do doby než odporca umožní navrhovateľovi opäť pracovať. Pri rozhodovaní vzal do úvahy príjem navrhovateľa za obdobie od 1.9.2003 do 19.2.2007, kedy navrhovateľ poberal podporu v nezamestnanosti, výška ktorej za celé obdobie činí 37 890,-- Sk. V časti o priznanie úroku z omeškania konanie zastavil podľa § 96 ods. 1, 3 O.s.p., keďže navrhovateľ vzal návrh na priznanie úroku z omeškania späť. O povinnosti odporcu zaplatiť súdny poplatok rozhodol podľa § 2 ods. 2 zák.č. 71/1992 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie odporcu rozsudkom z 23. apríla 2008 sp.zn. 4 Co 181/2007 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil a návrh zamietol. Odporcovi nepriznal náhradu trov konania. Dospel k záveru, že odvolanie odporcu je dôvodné s poukazom na ustanovenie § 74 ods. 1 Zákonníka práce (účinného ku dňu doručenia výpovede, t.j. ku dňu 10.6.2003), v zmysle ktorého výpoveď alebo okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa je zamestnávateľ povinný vopred prerokovať s príslušným odborovým orgánom, inak sú neplatné. Odporca listom zo dňa 15.5.2003

požiadal Z. V. Z. O. OZM pôsobiacich v S. o stretnutie za účelom prerokovania výpovedí podľa § 74 ods. 1 Zákonníka práce. V liste uviedol, že žiada o stretnutie za účelom prerokovania výpovedí u tých zamestnancov, ktorí boli zamestnávateľom vybraní ako nadbytoční s tým, že u všetkých vybraných zamestnancov dôjde ku skončeniu pracovného pomeru výpoveďou z dôvodu uvedeného v § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce v dôsledku RÚR č. X. zo dňa 3.4.2003 v znení RÚR č. X. zo dňa 8.4.2003. Navrhol stretnutie v dňoch 20.5.2003 a 21.5.2003, resp. 21.5.2003 a 22.5.2003. Listom zo dňa 19.5.2003, označenom ako predloženie menného zoznamu zamestnancov, oznámil Z.V.Z. O. OZM pôsobiacej v S. B., že v prílohe predkladá menný zoznam zamestnancov (s uvedením mena, bydliska, osobného čísla a pracovnej funkcie), ktorí boli zamestnávateľom vybraní ako nadbytoční s tým, že u všetkých uvedených dôjde ku skončeniu pracovného pomeru výpoveďou z dôvodu uvedeného v § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce v dôsledku RÚR č. X. v znení RÚR č. X.. V mennom zozname bol navrhovateľ uvedený pod č. X., narodený X., vedúci zmeny. Odporca v liste zo dňa 21.5.2003, označenom ako opätovná žiadosť o prerokovanie výpovedí podľa § 74 ods. 1 Zákonníka práce a výzva na stretnutie, adresovanom Z. V. Z. O. OZM v S. B., odkázal na predchádzajúci list s tým, že v zmysle uvedeného bude formulovaný výpovedný dôvod vo výpovediach doručovaných zamestnancom. Uviedol, že z hľadiska účelu § 74 ods. 1 Zákonníka práce sú právne relevantnými informáciami k prerokovaniu údaje identifikujúce zamestnanca, s ktorým bude pracovný pomer rozviazaný, dôvod (§ 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce) a spôsob skončenia pracovného pomeru (výpoveďou). Všetky tieto údaje boli poskytnuté. Napriek tomu sa odborová organizácia nedostavila na stretnutie dňa 20.5.2003. Na uvedenom základe opätovne požiadal o prerokovanie výpovedí v dňoch 21.5.2003, 22.5.2003 alebo 23.5.2003 (č.l. 47), kedy však Z. O. O. Z. M. v S. požiadala odporcu, aby zoznam zamestnancov, ktorí nepodpíšu dohodu o skončení pracovného pomeru, ale ostávajú vo výpovednej lehote, bol predložený na prerokovanie doplnený o doklady týkajúce sa zrušenia pracovnej pozície, ponukového konania s vyjadrením pracovníka a žiadosťou o prerokovanie rozviazania pracovného pomeru výpoveďou na konkrétnych pracovníkov. Na tomto základe mal odvolací súd preukázané splnenie si povinnosti odporcu v zmysle § 74 ods. 1 Zákonníka práce a to prerokovanie výpovede s odborovým orgánom, keď vychádzajúc z obsahu celého Zákonníka práce odporca poskytol odborovému orgánu informácie a doklady potrebné k uvedenému účelu. Pod prerokovaním, aj s prihliadnutím na ustanovenie § 233 ods. 1 písm. e/ Zákonníka práce, treba rozumieť možnosť výmeny informácií za účelom jednak informovania odborového orgánu o zamýšľaných opatreniach, jednak možnosti odborového orgánu zaujať k výpovedi stanovisko, na ktoré by následne

zamestnávateľ mohol prihliadať. Výsledkom prerokovania nemusí byť súhlas či nesúhlas odborového orgánu k výpovedi danej zamestnancovi, odborový orgán nemusí k zamýšľanej výpovedi zaujať ani žiadne stanovisko. Splnenie podmienky stanovenej § 74 ods. 1 Zákonníka práce teda nie je podmienené osobným stretnutím zástupcov zamestnávateľa a zástupcov odborového orgánu, rovnako ako skutočnosť, ktorí zamestnanci chceli rozviazať pracovný pomer dohodou. Spor rozhodujúcou okolnosťou je totiž to, že odporca doručil odborovému orgánu žiadosť o prerokovanie výpovede, čo potvrdila i svedkyňa RNDr. G. G.. V súvislosti s tým teda odborový orgán mal vedomosť o organizačnej zmene, aj o tom, že v dôsledku nej sa navrhovateľ stal nadbytočným a že s ním bude rozviazaný pracovný pomer výpoveďou podľa § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce - t.j. vedel o dôvode aj o spôsobe rozviazania pracovného pomeru. V predmetnej veci si teda odporca svoju povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 74 ods. 1 Zákonníka práce splnil, keď vyžadovanie ďalších podkladov zo strany odborového orgánu nemá oporu v zákone. Zákonník práce v ustanovení § 74 ods. 1 nestanovuje ako podmienku pre prerokovanie výpovede opätovné predkladanie dokladu o zrušení pracovnej pozície (ktorý už bol odborovému orgánu doručený - RÚR č. X.), doklad o vykonaní ponukového konania, či osobitnú žiadosť o prerokovanie výpovede navrhovateľa (nie je vylúčené, aby zamestnávateľ žiadal o prerokovanie viacerých výpovedí jednou žiadosťou). Nebolo potom treba skúmať splnenie iných hmotnoprávnych podmienok platnosti výpovede - ponuka vhodnej práce a iné. Pokiaľ navrhovateľ namietal nesplnenie hmotnoprávnej podmienky podľa § 63 ods. 2 Zákonníka práce v ponuke inej práce, túto odporca nemohol splniť, pretože nemal možnosť v čase dania výpovede navrhovateľa zamestnávať vzhľadom na Rozhodnutia ústredného riaditeľa S. T. č. X. a X., ktorými boli zrušené všetky dlhodobé i dočasne neobsadené pracovné pozície v systemizačnom projekte ku dňu 31.1.2003, všetky ďalšie pracovné pozície, ktoré sa v systemizačnom projekte uvoľnia po tomto termíne, všetky prírastky pracovných pozícií, ktoré boli v systemizačnom projekte pôvodne plánované do konca r. 2003 a všetky dlhodobé i dočasne neobsadené pracovné pozície existujúce a nezahrnuté v systemizačnom projekte. Odporca teda po zrušení pracovnej pozície navrhovateľa nemal možnosť ďalej ho zamestnávať na žiadnej pozícii. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo veci samej podľa § 220 O.s.p. zmenil a návrh zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 224 ods. 2 O.s.p., § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 150 O.s.p. a odporcovi náhradu trov konania nepriznal s poukazom na dôvody hodné osobitného zreteľa, spočívajúce v okolnostiach vedúcich navrhovateľa k podaniu návrhu, keď si obaja účastníci obsah a právne dôsledky dovtedajších právnych úkonov vykladali rozdielne a neúspech navrhovateľa v konaní súvisel i s tým, že v sporoch

s tým istým skutkovým základom boli vydané rôzne súdne rozhodnutia a odporca zaujímal selektívne stanoviská k uspokojeniu nárokov svojich zamestnancov.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal s poukazom na ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b/, c/, O.s.p. dovolanie navrhovateľ, ktorý ho navrhol zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Nepovažoval za pravdivé tvrdenia odporcu o tom, že výpoveď bola vopred prerokovaná v súlade s § 74 ods. 1 Zákonníka práce odborovou organizáciou. Poukazoval na listinné dôkazy, ako aj svedeckú výpoveď predsedníčky odborovej organizácie ZO OZM S. na súde prvého stupňa. O tom, že výpoveď nebola vopred riadne prerokovaná svedčí aj to, že dňa 15.5.2003, keď ústredný riaditeľ S. požiadal Z. V. Z. O. o stretnutie za účelom prerokovania výpovedí, výber zamestnancov ešte nebol uskutočnený. Dňa 16.5.2003 ústredný riaditeľ S. oznámil odborovej organizácii, že menný zoznam uvoľňovaných zamestnancov bude doručený odborovej organizácii dňa 19.5.2003, nakoľko : „v týchto dňoch bude zo strany zamestnávateľa ukončený výber nadbytočných zamestnancov“. Dňa 19.5.2003 o 14.00 hod. odporca doručil najprv zamestnancom Oznámenie o zrušení ich pracovnej pozície a nadbytočnosti a v ten istý deň cca o 15.30 – 16.00 hod. bol následne doručený zoznam uvoľňovaných zamestnancov odborovej organizácii. Tento však už nebol aktuálny, správny a úplný z dôvodu, že množstvo zamestnancov po doručení oznámenia skončilo pracovný pomer s odporcom dohodou. Vychádzajúc z týchto skutočností dňa 23.5.2003 odborová organizácia požiadala odporcu písomne o zoznam zamestnancov, ktorých sa prerokovanie týka, aby nedošlo k nezrovnalostiam v tom, že budú prerokované výpovede aj tých zamestnancov, ktorí už mali uzavreté dohody o skončení pracovného pomeru a zamestnancov, ktorí zostali aj naďalej v pracovnom pomere. V ten istý deň odporca odpovedal odborovej organizácii, že z jeho strany ako zamestnávateľa bola splnená povinnosť vopred prerokovať výpovede. V závere tohto listu však už odporca uvádza, že písomné pripomienky očakáva v lehote do 26.5.2003 najneskôr do 9.00 hod., t.j. v čase, keď už boli výpovede písomne vyhotovené. Odvolací súd uvedenú skutočnosť nezobral do úvahy a neskúmal ju a ani nevyhodnotil. Navrhovateľ v dôvodoch dovolania poukazoval aj na to, že hmotnoprávna podmienka v zmysle § 74 ods. 1 Zákonníka práce je splnená, ak odborový orgán predrokuje výpoveď predtým, než zamestnávateľ voči zamestnancovi prejaví svoju vôľu skončiť s ním jednostranne z určitého výpovedného dôvodu pracovný pomer. Prerokovanie individuálneho právneho úkonu, smerujúceho k skončeniu pracovného pomeru, musí byť na žiadosť zamestnávateľa o prerokovanie individuálne vymedzená s identifikáciou toho zamestnanca, ktorému sa má príslušný právny úkon doručiť, teda zamestnanca, ktorého sa výpoveď alebo okamžité skončenie pracovného pomeru týka. Poukázal aj na názory právnej teórie, s ktorou sa stotožnila aj súdna prax (rozsudok

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 72/2006), v zmysle ktorej je aj v prípade hromadného prepúšťania potrebné trvať na individuálnej žiadosti zamestnávateľa, na individuálnom prerokovaní a na individuálnom posúdení konkrétneho prípadu so všetkými atribútmi a právom stanovenými podmienkami prerokovania.

Odporca navrhol dovolanie navrhovateľa ako subjektívne, účelové, nedôvodné a nedostatočne odôvodnené zamietnuť a zaviazať ho na zaplatenie trov dovolacieho konania. Tento v dôvodoch dovolania účelovo skresľuje fakty, subjektívne a predpojato si vykladá obsah dôkazov, z kontextu vyberá niektoré dôkazy a účelovo nimi manipuluje. Poukázal na tú skutočnosť, že odporca zodpovedne a v súlade s právnym poriadkom pripravil a realizoval nepopulárne hromadné prepúšťanie zamestnancov. Na celý tento proces dozeral Inšpektorát práce, z ktorého záverov možno vyvodit', že postoj a postup odborovej organizácie voči zamestnávateľovi možno kvalifikovať ako marenie rokovania, pretože nereflektovalo na navrhované termíny na stretnutia a prerokovania. Nedošlo preto k porušeniu ustanovení Zákonníka práce a dodržiavaniu záväzkov z kolektívnej zmluvy. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov v obdobných veciach, v ktorých súdy konštatovali, že k prerokovaniu výpovedí (vrátane výpovede danej navrhovateľovi) s príslušným odborovým orgánom došlo písomne. V čase, keď zamestnávateľ dával navrhovateľovi výpoveď, bolo už písomne rozhodnuté o organizačnej zmene a bolo isté, že tento sa v jej dôsledku stane nadbytočným. Podľa platnej judikatúry rozhodnutie o organizačnej zmene nie je možné súdom preskúmať z hľadiska jeho platnosti. On v konaní preukázal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 74 ods. 1 Zákonníka práce a výpoveď navrhovateľa vopred prerokoval s príslušným odborovým orgánom. K prerokovaniu došlo písomnou formou, písomnou výmenou názoru odporcu s príslušným odborovým orgánom. Splnenie podmienky stanovenej v § 74 ods. 1 Zákonníka práce nie je podmienené osobným stretnutím zamestnávateľa a zástupcov odborového orgánu. Za rozhodujúcu skutočnosť považoval to, že on doručil odborovému orgánu žiadosť o prerokovanie výpovede, ktorú skutočnosť potvrdila aj svedkyňa RNDr. G. G.. Vyžadovanie ďalších dokladov odborovým orgánom nemá oporu v zákone, keď ustanovenie § 74 ods. 1 Zákonníka práce nestanovuje ako podmienku pre prerokovanie výpovede opätovné predkladanie dokladu o zrušení pracovnej pozície, ktorý už bol odborovému orgánu doručený, doklad o vykonaní ponukového konania, alebo osobitnú žiadosť o prerokovanie výpovede navrhovateľovi. Nie je vylúčené, aby zamestnávateľ žiadal o prerokovanie viacerých výpovedí jednou žiadosťou. Žiadosť zamestnávateľa o prerokovanie skončenia pracovného pomeru výpoveďou obsahuje náležitosti výpovede určené ustanovením

§ 61 ods. 2 Zákonníka práce, dôvod výpovede bol riadne vymedzený tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie navrhovateľa je podané opodstatnene.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

Ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 2 O.s.p.).

Podľa § 122 ods. 1 O.s.p. dokazovanie vykonáva súd na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

Z ustanovenia § 125 O.s.p. vyplýva, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

V zmysle § 220 O.s.p. odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 219), ani jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 213 ods. 1 O.s.p. v znení do 15. októbra 2008 odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 4.

Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 2 O.s.p. v znení do 15. októbra 2008).

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a na ním založených následných právnych záverov, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd sám opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriacemu podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyvodil odlišné skutkové a na ich základe aj právne závery, ako súd prvého stupňa, bez toho, aby vo veci vykonal potrebné dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie). Okresný súd po stránke skutkovej založil svoj rozsudok predovšetkým na tom, že nebolo dodržané ponukové konanie, hoci odporcovi táto povinnosť vyplýva zo zákona a odporca navrhovateľovi v rámci ponukového konania žiadne nové miesto neponúkol, hoci mu to vyplývalo aj z Pracovného poriadku, ktorý sám vydal. Z vykonaného dokazovania prvostupňový súd dospel k záveru, že odporca neprejednal s odborovou organizáciou zrušenie pracovných pozícií spôsobom a v rozsahu ako upravuje Zákonník práce v ustanovení § 74 ods. 1, ale toto považoval iba za formálne, keď nedodrжал ani jednomesačnú lehotu uvedenú v hmotnoprávnom predpise. Krajský súd bez doplnenia alebo zopakovania dokazovania z hľadiska skutkového považoval za splnenú povinnosť odporcu v zmysle § 74 ods. 1 Zákonníka práce, a to prerokovanie výpovede s odborovým orgánom. Pokiaľ navrhovateľ namietal nesplnenie hmotnoprávnej podmienky podľa § 63 ods. 2 Zákonníka práce v ponuke inej práce, dospel k záveru, že túto odporca nemohol splniť, pretože nemal možnosť v čase výpovede navrhovateľa zamestnávať na žiadnej pozícii.

Ak sa však odvolací súd chcel odchýliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa na základe bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, mal dokazovanie v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p. v znení do 15. októbra 2008 sám v potrebnom rozsahu opakovať, pokiaľ chcel ním vykonané dokazovanie hodnotiť rozdielne ako súd prvého stupňa (prípadne doplniť

v podstatnej rozhodujúcej časti) a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p. Len takýto postup je v súlade so zásadou priamosti a ústnosti občianskoprávneho konania, ktoré zásady zostali zachované aj po účinnosti novely Občianskeho súdneho poriadku zák.č. 273/2007 Z.z., vrátane novely uskutočnenej zák.č. 384/2008 Z.z. Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k zamietnutiu návrhu, dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa.

V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že podanie správy predsedom senátu alebo povereným členom senátu o doterajšom priebehu konania, ktorá povinnosť vyplýva odvolaciemu súdu z ustanovenia § 215 O.s.p., nie je zopakovaním dokazovania v zmysle § 122 a nasledujúcich O.s.p.

Dovolací súd je navyše aj toho názoru, že toto konanie odvolacieho súdu, z ktorého vzišlo dovolaním napadnuté rozhodnutie, nepreběhlo podľa zásad spravodlivého konania.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne

nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Právo na súdnu ochranu, okrem Ústavy Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1), Listiny základných práv a slobôd (čl. 36 ods. 1) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1), zabezpečujú a vykonávajú aj jednotlivé ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (napr. § 41 O.s.p., § 123 O.s.p., § 115 O.s.p. a pod.). Obsahom práva na súdnu ochranu v rámci spravodlivého procesu je i právo účastníka, aby sa jeho vec, ak to zákon pripúšťa, prejedнала v dvojinstančnom konaní.

Podľa dovolacieho súdu odvolací súd svojím vyššie uvedeným postupom porušil právo navrhovateľa na spravodlivý proces, pretože tým, že svoje rozhodnutie „nečakane“ založil aj na iných právnych záveroch než súd prvého stupňa, v skutočnosti žalobcovi odňal právo namietať správnosť jeho právneho názoru na inštančne vyššom súde. K novým právnym záverom dovolacieho súdu sa navrhovateľ nemal možnosť vyjadriť, prípadne predložiť nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvého stupňa nejavili významnými. Tým, že odvolací súd tak nepostupoval, znemožnil účastníkovi realizáciu jeho procesných práv, lebo mu odoprel možnosť prieskumu správnosti nových, prípadne z pohľadu súdu prvého stupňa dosiaľ bezvýznamných, avšak z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom však rozhodujúcich skutkových zistení.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že zmeňujúci rozsudok dovolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Dovolateľom napadnutý rozsudok nebolo možné v dovolacom konaní

podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, lebo skutkové zistenia odvolacieho súdu vyplývajúce zo spisu nedávajú (vzhľadom na už spomenutú tzv. inú vadu konania) pre toto posúdenie dostatočný podklad.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 1, 4 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 6. mája 2009

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková